

Biblioteka Jagellońska
Kraków
Św. Anny 19

Częstochowa, Aleja 6. telefon 201

פר"ש"אג פ' מק"א' שבת. תרפ"ט

יוד'יש   מטאמער

דירקסציע: ש. הערשקאוויטש.

זמר ויזרמז"א

בילעטען צו בעקומען אין דרוקעריי טון ה'
 בעשטאן טון 6 אין קסטע

מקראות. ליימער: ת. הארץ. אונס; מ. קשה
סיגמאן אויך אנטוול באלעם-מאסער שרעל
לייג און די 4-יגערונג ראוא קליינער.

פֿײַער־טשער זאל

י.ר. פאלקס-קאמער דיר. מ. קאמער
קאמער אויפן שטוב פון די קאמער
בוי. קאמער קאמער קאמער
און קאמער קאמער קאמער
קאמער קאמער קאמער קאמער

היינט פרייטאָג דעם 14 דעם
9 אָווענד
עזרה שיינדל
פון יעהופיי
קאָמישע פּאַרס-אַמערעסע אין 4 אַקטען

מארגען שבת. דעם 15 ד'ח
4 נאכמיטאג
צום 2-טען מאל די פיקסע אין 4 אקטען
א מענש זאל
טען זיין

מארגנן שבת 9 אוונד
פרעמיע-צום ערשטן מאל
לא תחמוד
(דאס 10-טע נעכט)
פאנאסטמישע אפערעצ אין 5 אקטן.
נייז דעקאראציעס.

זונטאג דעם 16 9 אָווענר
דער דבוק
 אין 3 אקטען פון ש. אַנ-סְקִי
 אַרְיִנְדֶּנְקֶלע פּוֹוִק אויף דער בִּיהֶנֶץ
 מִיִּישֶׁע מַעֲקֵי. הערלִיכע אויסשטאַטונג.
 נִיעַ דַּקֶּהאַרַאָצִיס.

פרייטאג 14 אין זונטאג 16 9 אווענד
פרעמיערע אפערעטע אין 3 אקטען
וועלוועלע כוואט
אין דער טיטול-ראל דער ליבלינג פון פובליקום
סעם גאלדבערג.

שבת דעם 15 דעצעמבער 4 נאכמ.
אויפ'ן אלגעמיינעם פערלעטנ פון מובילקום
אין די מויערטן
פון קרימינאל
נאך דער פארשטעלונג א קאנצערט מיט'ן ליבלינג
סעם גאלדבערג.

שבת. דעם 15 דעצעמבער 9 אָווענד
 צו ביליגע פריווען
 צום ערשטען מאל אין דעם סעזאן
דער מאן וואס הרג'עט
 לעבענס - בילד מיט נעזאנג און סעני.

אכטונג יודישע בעקער!

דעם 16-טען דעצעמבער איז דער לעצטער טעג מיט צו ווערען א סימבאלישער אין ירושלים
בעקער - קאאפעראטיוו איז משענסטאכאו!

דער קאאָרדאטאָר פון ווירשע בעקער-מיסטער האט איז דעם 5 דעצעמבער געגרינדעט געווארען אין מדינת אלע
בעקער-מיסטער אז דעם 16 דעצעמבער ד. י. ענדיגט זיך דער סעסאָן פון צונעמען מיטגלידער אין ווירשען בעקער-קאָאָר-
דאטאָר. דאָרפער דארפן די אלע וואס ווילען ווערען מיטגלידער, אומבעדינגט זיך צוצאסען צום אייבערנערמאנטען סעסאָן אין
אונטערשריבען די מיטגלידער-דעקלאראציע אין אַבסאָל.
די גרינדער פון ווירשען בעקער קאאָרדאטאָר זיינען ביים האנדלעך-קלויב אלעס 40.

סעם ווערט געזוכט צו הויפט
א מאגער קען זיין
 גענוצט
 מערער צו ב. פאמאטערישע זאכען פ.

דאנאזאנונג.
 פון הערעלפער דאנק דרום איד אויף דעם פערשן
 ה' זיבנער טאג אויסקורירן פונעם קינדער פון א שחור
 קראנקעס און אויף דער זון גומער בעהמערלונג.
 נתן צעלני

צו פערדינגען
א געוועזענע מיט א צימער
 נאָהם פון נייעם מאַרק
 ערפאָהרען און רעדאקציע פאר 8 K.

A געזיכערטע **טעניסמענע**
KURSY SAMOCHODOWE
H. Prylińskiego

Warszawa, Aleje Jerozolimskie 27.

שולץ - אויסגעבילדען מיט א דאסעלער
קערטוניצע - וועלט-פאמענט.
העלכער פערזעכערט און אילט צו די לעהרע
שנערע און גרונדריכע אויסלערונג.
פרייע און אויפגעפאר צוריקשטעלען.
דזשענטלמאנען און פאך - קורסען.
גארטנען פאר בעקמאן א פאך - ערלויבניש
די שולע פירט בעזונדערע מאטאפולעס כורסען

HEMOROIDY

STAN ZAPALNY
KRWAWIENIE
SWEDZENIE
USUWA

HEMORIN

KŁAWIE

חבר לייביש טענענבוים
סיר בעטלינגען זיך אין טרויער צולעבן
טויט פון דעם שוועסטער
א ס ת ר
אין קאמף פאר א שטערען לעבען וואס
א טרעט געפונען
פאמיליע שווארץ, יעקב חיים,
מאנע שוועסטער טרערן שווארץ

דאנסזאנונג.

אין דרום אויף פון הארצונסטען דעם דעם ה' שמואל גאָרדשטעין.
 די פיקורסקי, די פ'ר' האַמבערג, פערדשעין פ'ר' הערשענא וו אויך דעם
 גענצן דיענער פערסנל פון ווישען שטעטל פאר ווער אנערקענליכער ארבעט
 גיט אויסגעצאלט פון און פון שווערער קענטעניס.
 פ'ר' שטאנן נחום מרדשעבינער.

אונזער הארציגסטער דאנק דעם ווער געקערטען דיר ליפּינססי
פאר ווען ער האט אונזער שון היינליך פֿוהאמט ארבייט, בעת די קראנקהייט פֿון אונזער
געבטליך.

אונזערע תורציגער ברית הינען פיר אונזער ברודער און שוועגער
קאנאדעס רייפציגער צו ווען פערשבורג מיט פאלא קאנגרעסצקא
 וואל מיטער לעצטנס-העג ווען בעציהרם מיט הערליכע וועגן-שטראחלען.
 סאמועל ווינדמאן און פרוי און נעניא הינדמאן.

[illegible]

צו דער האַנצטן פון מײן שכן וואָרט מײַמאַן פֿון פּרל. יעדווייג
שפּאַרטמאַן הייַשען פֿיר טױזנט גילדן און אַפּפּיג צווייטערנאָכט.

ה'מטל מאכער-קאאפעראטיוו
אין טשעקאסלאווי ספאנדעם 19

הימלטו מן גרויס און קלדו חי טויד מן שור-הינדע
הערן אויסגעפערטנא. די ערשטע איז רעקט און גוט.
בעשעפונגען הערן פונקטליך אויסגעפערטנא.

הננו משתתפים בצערן של חברנו, נשׂא ההסתדרות הציונית בעירנו
 מר ד״ר ארנולד ברם למוט עליו אכ״ו
מ״כ אר נ״ע
 בעבודתו למוכח עמנו וארצנו ימצא נחומים.
 הסתדרות הציונים בצינסיסווחב.

וּנְסַחֵם פ' וַיֵּשֶׁב ג' טבת (דקס 17 גרוידיצן) צו דער ערשטער
טרויעריגער יאָר צ"ט פון אונזער אונפֿערנעםליכען היסטאָ-
ליעכטען ווען און ברודער
יארליעזר הטניגסבערג ז"ל
הקס 11 א ונער פריה אויפֿן הינען בית-עלם געמאכט ווערען
א הוכרה און געשטעלט ווערען א מצבה.
הצען האט עס געלעבט די טרויערעכע **ערמסרן** און נשתייטער

צו דער פערלעבונג פון אונזער פריינדן באלע רעווקאצייטש
 מיט ה' איזאק הערשבערג ווייזשן א הערליכע צוקונפט
 יצחק מאיר האַלצער אויף פרוי.

היינט פרייטאג ז' חנוכה 4 אויטער
קונסט פאר און דער נידער סינאגאגע
נאמען = ד'נסת

ב' דער נעלעגעההט וועט דער אַבערקאנסטאָר ה' פֿישער מיט'ן סאַר אַג-
 צינדלען דאס פּראָדוצירטעלע חנוכה-ליכטער
 רעדעס מעניגא דיומא וועלען האלטען די ה"ה:
שמואל זשוראוויטזשי
 (מורדא)

ד"ר ישראל חיימזאן
ד"ר ת. ז. חירשבערג

ארג. השומר הצעיר אין משענסמאכאוו.
שבת ד. 15 דעצעמבער (8 טאג חנוכה) קומט פאר אין
מעאסער, ראָזומאיטאָשטשי.
גרויסע חנוכה = פארשטערלונג.

אויפגעהווען אין די שטישען.
שוין צו איבערגעפון א
נוש איינגעארדענטע פאבריק
אויף איינען אויסארבעיטונג.

ערפונדיקען ביי געזונט און שוין וואס ווארשאמער פ.

דאס געפֿע

שפייזע-פעסם

צום בראטען, פֿרעגלען און באקען איז

"פאטאקאל"

פֿראנצעז-פֿוטער

דאס געפֿע

PROSTY UD BÓLU GŁOWY DLA DOROSŁYCH

KOWALSKINA

USUWA NAJSILNIEJSZE
BÓLE GŁOWY

FABRYKA CHEMICZNO-FARMACEUTYCZNA
AP. KOWALSKI WARSZAWA

חבר אר דאכדין ורא משתכחין
 מיר סיהלען מיט דעם צער פון דער פאמיליע יארקאוויזנא
 צוליעב'ן שוים פון ווער פאטער, אונזער נאכזאנער לאנגזאריגער נכדי
 ר' יוסף ^{בן ר'} יחזקאל הכהן זצ"ל
 תמקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.
 המתפללים דצעירי חסידים ראדאמסק.

בְּתֵר תּוֹרָה מִזֶּנֶת וְכֹל הַרוּצָה לִיקָח יִבּוֹא וַיִּקָּח.

(1925-26)

אין צוואסענדיגן מיט דער נ. י. צ.
גרעסער אין אונזער שטעט יאָזע
א. ג. "חורח", גרענעץ מיט דעם
גרעסערן שטאט מיט הענצן בן שלום,
קאזדרייטס דער דאָזיקער יאָזע.

דין חכמים האבן נעקום: דן
 קרוין פון דער תורה לינס אפן, פרי
 שטר אלץ, און יערער אינציער האפ
 חיל, קען קומען ויך פוט איהר פער-
 נעהמען. און דער לינס שוין און
 שאלנערט ויך טרום דער גתר תורה
 היץ ט לענדערק ציט, און ביז לעצ-
 טענס האבן ויך נישט געקומען קען
 בעלנים, וט זאלען דעם, כתר תורה
 אויפבויען און איהם אָבנעמען דאס
 געהעריגע ארט.

אין דער צאט, האט מיט דעם נע-
צען די הונד נרננים אויף פיל נעל-
צו שטיצען ישרות אין אנדערע
שטעט. דערט פאר די הונד קינדער,
העלפען געהן פרום אין דור
און תלמוד תורות נארגעשט נארגעשט
און קינדער קימערט זיך נישט העכער
צו שטיצען דעם פערטע פון כתר
תורה. די רעוועל פליגער. הערען נע-
לום אויף הער און פיל פון ים
הערען שטענדיגען אויף העכער
הערען. האט האבן נארגעשט פון
שיבות מיט דער תורה און ווען
העכער פאר די תורה אויך נע-
הערליך.

מיץ ריהרנד קלינגער די הער-
 טער פון ת"כ (פ' באוקטוי). אויף
 דעם פסק. וואו נאך באוויזן בארן
 אויבויס פא מאפח'ס ולא נעלה'ם
 כי מה נשתיר להם לישראל שלא
 יפאסדו וזלא כל סתות טובות
 נשתנו נפלו פאם, מה נשתיר להם
 — זה סדר תורה, שאם לא ח' ק"ס,
 לא איז פלוגת מאמות העולם בלוי
 — אויף דען די יורען העלען זיין
 אין לענד פון זעקס שונאים, העל
 אויך זי דעך נישט איבערזעצן צו
 ערשטכטונג און פערניכטונג. דערויף
 שטעלט זיך אפ דער ת"כ און פרענט:
 דאס איז דען נאך נעבליגען די יורען
 אין גלות, אז מען זאל קענען זאגן
 אויף זי, דאס פון האט זי נישט
 ערשטכטען און פערניכטען; אלעס
 נישט, האט מען האט זי געהאט שטיל
 נעבליגען, אין דאס פון זי צוריק אפ-
 גענומען, נעווערען, מיט האט זי זי
 שלא נעבליגען!

דער צווייטע קאנסעקווענץ פון דער תורה: גע-
האלטן און די יודן די תורה, יעדן
און אלע דאס פאר און נישט הא-
בן, האלטן טאג נישט געזען קען
אונטערשייד צווישן די יודן און די
אומות-העולם.

און האט מיר דערפאר געזען, און
און און האט געזען דעם קול קרא
און דער ישיבה, כתר תורה, און
אונזער שטאדט און געגרינדעט, און
און א ישיבה פאר בחורים, נאך
אלע דאס, נאך אלע פארשטייט, אלע.

וזה-ע אונזערעסען.
 נישט קיין קלענערען סופר השכל
 דארף מען זיך אויך טרעבנעמען פון
 דעם גונסטניגן אויסגאנג פון די שעה-
 לען פון די יודישע שרייבעס - גענער
 העלכע האבען גען די שעהלען בעק-
 מען א העלפט פון אלע מענטשען.

אַרומן פון מאַרען בשום אופן נישט
 פּאַרזיילען דעם אמת, און די חכמ
 פון זאָלען נישט מאַרעלען די צושטאַנ
 פונעם האָט קומט פון אונז פֿאַר פון
 יעדער האַל . עקציע, און אַזוי און
 דאָס אויך נעמען איזט מיט די קלענ
 הערלעך, און אַזער פֿאַרשן דער נאָרען
 נעקומען נאָר אַ דאָנק דער דאָזיקער
 נישט-ריכטיגער צושטאַנען, האַל
 פֿאַרן קעמפֿער צווישן האַפֿען . און
 נעמערט אַ פֿערנעמען האַל . קאָפּ
 פֿון האָט דעם העלער פֿון שטענ
 שלעכט צו דער אורזע, און דער העל
 דער אַלען און אויך אַ דאָנק די מי
 נונען און אַרומקלענען אַרומקלענע
 פֿון נעמערט און האַל . קאָפּ און
 דאָס האָט דערפֿאַרשן דערצו און די
 יורען האַפֿען נעמערט און שטענ
 פֿאַר האַל און פֿענען צו די נישט
 ווידען העלער, און האַפֿען פֿענען
 אַ העלעם פֿון די מאַנערטען, און עס
 און פֿון פֿען נישט און פֿען שלע יי
 דעם העלער העלעם נעמערט און
 און פֿערנעמען נעמערט נעמערט
 פֿון, האַל ייך קענער נישט פֿענען
 צו שלעכט דעם העלער צו דער
 אורזע, און דער העלער אַלען האַל
 אַלע פֿען און שטענען נעמען און
 האַלען פֿענען און נעמערט און
 פֿון האַלען פֿענען נישט דערפֿאַרשן
 און האַל מאַנערטען און דאָס און
 פֿערנעמען פֿען קעמפֿען און אַרומ
 פֿון ייך .

און דאס דארף אונז מאכן נעצן
דעם ריכטיגען מוסר השכל און גע-
הייען אויפן פיר קעגן פירע נעחונען
ען פיר זאלען נישט פערנאכטעניש
אונזערע הימלספאטען איבערזעהן. דער
פיר זאלען טענהען ווייטערע אונז-
רע רעכט, און העבען די נעחעריגע
פערשטענדיגס פאר אונזערע נויטמע-
דונקטען, אז אונזער נצחון דארף
נישט קומען קראפט דורך קרופע און
נישט ריכטיגע הענט, נאר פיר זאל
לען זיך אומענדיג געהייען צו קומען
צום זייער דורכ'ן נעכטען און ריכטי-
גען העל. נישט קען צושלעסענען
פון די כוחות און קען פירער-קאמף,
נאר פערשטענדיג, אנהייבט און אהדות
דארף אונז פאר יעדער נעלענעהייט
פיהלען צום נצחון און צום איינפאלען
זיעל און קאמף פאר אונזערע רעכט.
י. פ.

שמיצט די אנטי-סובור=
קוראז-וואך.

ר' האהלען צו דער קראנקען קאפ
 אים זענען ב' זונן אין שטארם היי-
 נעק האָר פֿאַרנעקטען האַפֿען פֿאַר
 זי יודישע מיטלונדער געראכט
 געפונען רעזולטאט.

דאס איז אפגעשליסן גאר פאר די
 רבנים-נעצער, וואס פון די אר-
 שטער איז קען יורושלם לוסט נישט
 קענען, חבל די ארגענטשטענע-
 נישט סטראליסטשע ארגענט-
 שט. זענען צוליב געדינט פארשע-
 קטס געשטלם געהארען.
 גונט די ארגענטער לוסטס און
 קאנאנען געהערן א גרויסער פה-
 רע פון דעם האט עס און נישט
 רעגערטאנען געהארען קען יורוש-
 שט-סטראליסטשע ארגענטער. לויט
 ע, גאר גרוי סטראליסטשע, און
 פ, ווער עס זען פון האט איהם
 געשטעלט א יורושלם לוסט פון אר-
 שטער פארע האנדעלס. זענען-
 ע, קעללע זענען אפילו נישט קען
 פערעלע סטראליסטשע האט זי גע-
 טען אלע יורושלם ארגענטער-
 געהערט איהם זען די אנדערע
 דישע לוסטס זענען נישט זענען-
 ען געהארען, זענען ווי איז דאס
 זיין צום געדויערען שטענדיג און
 קען יאר פארע זאגט א קיבוץ
 אס איז נישט ארגאניזירט אין קען
 דעם אומקערפערט זיך נישט אפילו
 זען זיין ליסטעס אינטערעסען.
 זיין דארטער איז סתם אויסגעקומען
 זיין יורושלם שטענדיג זענען גע-
 ליבען און א פארשטענען און דער
 אר זי ווייבונדער אינסטיטוציע
 עס איז די קראנקע-קאסע.

[illegible]

זון דאס דאָרף זאָן זײַנען אלס
 יסוד השכל אַז דאָס די הונדערטער יו-
 זען מיטגלידער פֿון דער קראנקע-
 זענען האָט זײַנען נישט קיין ספּאַצי-
 אַלעס זײַט וואָס האָבען זיך נישט גע-
 אַרבעט פֿערלענען גלויב אויף די ספּ-
 עליטישע אַרבעטער מיט זענען
 ספּעס, נאָר זײַט האָבען געאַרבעט
 קיין מיט אַ זענענדיק ליסטען קעלכע
 זענען אַז אַלער נישט געפֿעלט מיט-
 אַרבעט און זײַט האָבען געקומען
 אַרבעטענדיק האָט זענען געפֿעלט

1. 759

א העלמט אינטערעסאנטער רעזעלן פון ירושען לעבען אין דער צייט
 {פון פיסעלאלטער, וורוש דורך י. געוואהן.

(פֿערשטע צווגאב.)

אויפֿן קלענערן מיט ווען פֿאטער
וועט, ווען באלד ארומגעקומען צו
לויפֿן אין ציטער, און ער האט צו
וועהן געוואלט:

וועט פֿון פֿאטערס צושטעלן פֿיל
געשען אין איער עהרליכקייט און
גען אויף איהר האט גענומען א
רעכענען געט מיטן עהרליכען
קען:

צו מאכסטו חתום ווען איינז האט
אין געוואלט.

עס איז איינס נישט קען צום ווען
וועט פֿאטער, נאר איך ערקלער איך
ווערליכע דאס פֿון האט מיך געהי-
ענט מיט איך איבערגעוועזען או
דאס וועל נישט ארומגעלען מיט איך
ווערליכען.

פֿאטער — האט אויפֿן איבערגעקען
לויפֿן, הענדענדיג ווען צו ווען פֿאטער
צו וועהטן נישט א ער האט ווען
געשעווער און ערשט ווען הענט.

וועטן — האט שלום אויף איהר
געשעווער — דאס וועלסטו פֿון מאכען

כונה לינוס אויך פֿערקניגן אין דער
שטנה (ב"מ י'): דאס איז די המצאה
ונפל עליה וצא אתה וחיותי בה, וזה
שהחיות בה, ובה בה — חזן אמר
הוא נקראתו א מצאה, הוא חל-
ל נערט ויך ארום, ראס מינט מען די
תורה, חללך רוסט ויך אן, מציאה
(ינתי ופצתי) — ונפל עליה — און ער
אין ארויסגעאלן אויף איהר, ער האט
ווי מיט איהר אָנגעהויבן פֿעשעטן-
ען און אַזוי געקופטן אַנאָנדערער
ו אונפֿערצושטעלן — וזש שהחיות בה
וכה איהר — האט דער שטיצער און חלק
אין איהר, ווי דער האט אים וי-
געטונן.

די משענסטעכעסער יודען, העמען
 דן תורה אין שטער, דאפען דעריבער
 חו העס מעגליך אונטערשטיצען דן
 אקציע פון דער ישיבה, בתי תורה,
 כרי טקיס צו ווען, גדרול תורה ויאדור
 די ישיבה צו לערנעסערן אין צו
 לערנעסערן.

ועץ חיים הוא למחזיקים בו
נחום אש אברם'ק
בחודש מנלו תרפ"ט.

במסך רער ציט האט רער מיט.

מִן פִּינֹנֶה הַעֲנָן עֲנַלְאֹנֶה
 דִּן עֲסֻסֶה אַם קֶן נֶהֱרֵה יִמֵּה מִיר
 הַעֲנָן אִין מִיר וְעֲנָן יִכְבֵּר אִין דִּן
 מִלְּיֻסִּים מִן עֲנַלְאֹנֶה מִלְּרֵאנֶסֶה צו
 הַעֲנָן אַם מִקְדֵּשׁ יוֹרֵד אִין אֶרֶץ־
 יִשְׂרָאֵל, אִין וִי חֵיל דַּם אֲדוֹרֶה־נִּהְרֶקֶן.
 אויב מִיר הַלְטֶק אִין דִּן עֲנַלְיֻסֶה
 רֶעִנְרֹנֶה קִשּׁוּם גִּישׁוּם אֲרוּיִם נֶעֱנֹנֶה
 מִקְרֵאנִם־קִרְסִינִם אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל יִשְׁבֵּה אִין
 דַּם אֲוֹרֶק שׁוֹלֵר, דִּן שׁוֹלֵר מִן יוֹ-
 דִישׁוּן מִלֶּק וְעֶלְבִּסֶה, חֵיל מִיר, מִזֶּם
 אויב דֶּקֶךְ הַעֲנָן, קֻמֶּק צו עֲנַלְאֹנֶה
 שְׂעִנְרִין אִין רֶדֶק אִין נִסְמֶק מִן
 דִּן 16 מִלְּיָאן יוֹרֵד אַם נִסְמֶקֶן וִידֶק
 אויף דֶּקֶךְ הַעֲנָן, אִין מִיר וְעֲנָן אִין
 דַּם גִּישׁוּם יוֹרֵשׁ מִלֶּק שְׂעִנְרִים
 אֲנַמְקֶר שׁוֹנֵה אִין שׁוֹנֵה גִישׁוּם אויף
 קִרְבִּינֵה מִיר אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אִין אויב
 עֲנַלְאֹנֶה וְעַם שׁוֹ דַּם אִין גִּישׁוּם־אִין
 שׁוֹ בְּלִינֵה אַ קֶלְבִּינֶר מִלֵּל מִן יוֹדִישׁוּן
 מִלֶּק אִין מִקְרֵאנִם־קִרְסִינִם מִסִּין
 מִלְּיֻסִּים מִן אֶרֶץ הַעֲנָן וִי עֲנַלְיֻסֶה
 נִכְמַקְדֵּה דִּן מִיר הַעֲנָן עֲנַלְיֻסֶה
 דֶּקֶךְ עֲנַלְיֻסֶה הַלְטֹנֶה אִין נִסְמֶקֶן
 מִרְסִים.

עס האט לעצנענס געהערשט אין א ארבעטסלונגקאם און ווען מיר ווערן געקומען צו ענגלאנד און גע-
הערשט שמוצען די ארבעטסלונג האט
מיר אונז דאס געהערשט: האט ווערן
זי אהערע 16 מיליאן יודעס צי ווע-
נען זי נישט אומשטארק אומצוהאל-
טען די עטליכע טויזענד ארבעטסלונ-
גען און עס די אהמאטע און גלעכנלי-
גקעטען און א ווער שלעכטע חור-
קונג אויף ענגלאנד.
אבער וואסמאנסטן האט גערש-
טעל געהערשט טענות — ווערן
מיר.

במשך דער ציט האט דער מ"ס.
גלייך פון דער ארץ-ישראל - דעל-
גאציע קען פילען ח' ושוואַרצן-
הילט ב' אונז און שטערט, אַנאָה-
רעגנוי מיט דער קין - היסוד אקציע,
האנען פיר מיט אירם נקחאט אַנאָנע
געשערעכען גענוג דער פאליטישער און
עקאנאמישער לאנג און ארץ-ישראל,
העלכע צו האט אַר"י אונז בעליבטען
און אלוזונטן קרעקערט.

[illegible]

דאס שטערקאל האט מיר האבן
פון איהם בעקסטן דעם אונז רענען
אלס גויסטיג און היכטיג ירעות פאר
אונזערע לעזער, האט זענען שטריי-
טערשטער מיט דעם לענען און דער
צוקונפט פון אונזער לאנד, איצט הי-
לען מיר שטארק: איבערנעמען בלויז
דעם פונקט פון די וואס זענען קענען
דעם פארשטערקען לאנד.

אויף אונזער פראגע: וועלכע זאך
מיט אים די בעצחונגען פון דער
געלויבער רעוועניו צו אונזער ישוב,
האט ער נישט אומגעזאגט:

5.
זאת השפעה ופנן אחת.
הן קריסטלופע פרוי נורמאלא סוס
העלפר רער לעקער האט זיך גע-
קענט אין ערשטען קאפיטעל פון אונז-
ער ערצעהלונג, איז און שטענדיג גע-

וּפָסַעוּ בַּיּוֹם אֵין צוֹמֵר, אִין גַּע-
פִּיהֶם אֵין נְטִילָה, נִשְׁפָּרְךְ מִסֵּם
אִתֵּר שְׁלֵמִיךְ רֵן חֲרִי דְרֵאָה.
הָאם מַאֲכֵס דִּין חֲנִנְךָ — הָאם
דְּרֵאָה נִשְׁפָּרְכֵם — אִין עַד שׁוֹן גַּע.
וּנְר אִין חָא אִין עַד אִיזֵם
עַד מִיחֵלֶם יוֹד שׁוֹן אִינְגִּינֵצֵן גַּע.
וּנְר — הָאם לִדְרֵסִילֵם, נִשְׁפָּרְכֵם —

און אזוי היינט הארץ שיקערט האקע צו
אונזער האלשטעמער צום יוד שלום.
לויט מן פלינגט האפסטו נישט נישט
נעמסטו, שיקענדיג דין קינד חטונט אין
א יודיש היין — האט דראקא נעמסט
— די חטונט דער אז ס'אין חטונט
פאר פסח חצן יודען כאפן קריסטל-
עץ קינדער פרי יע צו שטען אין נע-
טען ווער בלוט צו די שוויט.
האט דו אונזערע אונזערע אונזערע

[illegible]

צוטרענעם איז שלום געזען בײַם
 רב מיט איציקן קלעבליך און זיין
 טעם. דער רב איז ערשטינס געהערן
 הערנדיג האט דאָ קומט פֿאַר, דער
 איינמאָרף טונק האט ווײַ געהאַלטן
 בײַ דאָס נענטע און ער איז געשט
 גאנגען קען שוין ווײַט ווען ערע-
 ליכע מענטשן, פֿעלדער דער אלטער רב
 האט פֿאַר גרויס שווערונג אונטער זײַן
 געפֿינענעם איז ערעליך גענוערקט
 און געשטאַלטן, דאָס האט דער רב
 איז ערעליך און שלום מיט זײַן
 מאַטער זענען אַרײַן פֿון דעם שידוך
 מיט דעם געפֿינענעם לופט.

אויב איהר פערטרעבט מיך
 אפ — האט איצוק געשרונען —
 אויב איהר נעמט דעם פאר אונז
 פון זיין דערפערטער מיך פון
 דינא'ן העט דאס אפ געשטען גע-
 שענקט, איך העל ויך און אפ
 אלע גוטס ווען, און פון נאכע
 ווען א שרעקליכע האפ איהר העט
 האבען צו געברענגען.
 דער גרויסער גאט האט אונז
 שטענדיג געברענגען, העט אונז
 פון ריזע פערדערטע הענד געברענגען
 — האט דער אלטער רב געזאגט,
 געברענגען איצוק האט שוין זייער
 געברענגען, ער איז שוין געקומען
 דאס.

1875

עצמאות די וועלט, און אונזערע
עצמאות די וועלט, און אונזערע

